

پیشنهاد آیین نامه شرح وظایف دفاتر توسعه آموزش دانشگاه های علوم پزشکی

رضا بهنام فر^۱، مهرداد مستغانی^{۲*}

۱. دکتری مدیریت آموزشی، مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی، یزد، ایران

۲. متخصص طب کار، مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی، یزد، ایران

• پذیرش مقاله: ۹۴/۸/۳

• دریافت مقاله: ۹۴/۷/۱۱

با توجه به اهمیت این مراکز و دفاتر در بحث آموزش در دانشگاه‌ها، به نظر می‌رسد که می‌بایست مسئولیت‌های این مراکز و به ویژه دفاتر توسعه آموزش از شفافیت بیشتری نسبت به آنچه که در آیین نامه موجود ذکر گردیده، برخوردار باشد.

لذا مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی یزد با تدوین آیین‌نامه داخلی، سعی در برداشتن گامی عملی در این راستا نمود. در مدت کوتاهی که از اجرای این آیین‌نامه داخلی می‌گذرد، خروجی مناسبی به دست آمده است. با این حال آیین‌نامه فعلی با توجه به شرایط این مرکز تدوین شده است و این قابلیت وجود دارد تا ضمن بهبود، در دانشگاه‌های دیگر با اعمال تغییراتی، اجرایی شود.

در این نوشتار، "آیین‌نامه داخلی شرح وظایف دفاتر توسعه آموزش دانشگاه شهید صدوقی یزد" با هدف ارائه پیشنهادی عملیاتی و مدون از جانب این مرکز به سایر مراکز همکار و همچنین دریافت نظرات مسئولین و صاحب‌نظران این حوزه، ارائه می‌گردد. امید است تا اساتید و کارشناسان محترم ضمن ارائه نظرات عملیاتی خود به تکمیل این آیین‌نامه کمک نمایند.

رسالت اصلی دانشگاه‌های علوم پزشکی، تربیت نیروی انسانی به منظور ارتقای بهداشت و درمان جامعه است (۱). می‌توان از مراکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی به عنوان بازوی اصلی دانشگاه‌ها در بحث کیفیت آموزش یاد کرد. تأسیس این مراکز در ایران با هدف ارتقای کیفی آموزش از اواخر سال ۱۳۶۸ در دستور کار قرار گرفت (۲). مراکز مطالعات و توسعه آموزش به عنوان یکی از مدیریت‌های حوزه معاونت آموزشی در دانشگاه‌های علوم پزشکی، جهت انجام بهتر امور خود از همکاری دفاتر توسعه آموزش در دانشکده‌ها و بیمارستان‌های آموزشی بهره‌مند می‌گردند. به این منظور، آیین‌نامه شرح وظایف مراکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی (EDC) و دفاتر توسعه آموزش (EDO) در دویست و یکمین جلسه شورای گسترش دانشگاه‌های علوم پزشکی به تصویب رسید. در این آیین‌نامه که با شماره ۵۰۰/۱۶۷، مورخ ۱۳۸۹/۹/۹ ابلاغ گردیده است؛ از مراکز مطالعات و توسعه آموزش به عنوان "مغز متفکر" و "مسئول ارتقای کیفی آموزش در دانشگاه‌های علوم پزشکی" یاد شده است.

آیین نامه داخلی شرح وظایف دفاتر توسعه آموزش دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

به منظور افزایش سرعت فعالیت‌ها، پرهیز از دوباره‌کاری - های موجود در فرایندهای اجرایی، افزایش مشارکت دفاتر توسعه آموزش در فعالیت‌های آموزشی و پررنگ‌تر شدن نقش آنها در دانشکده‌ها از طریق تمرکززدایی از فعالیت‌های مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی و گسترش نقش اجرایی دفاتر توسعه آموزش؛ آیین نامه داخلی حاضر ابلاغ می‌گردد. بدین ترتیب دفاتر توسعه آموزش موظف خواهند بود بر اساس این آیین نامه با مرکز مطالعات و توسعه آموزش همکاری نموده و عملکرد آن‌ها بر این اساس مورد ارزیابی قرار خواهد گرفت.

بر اساس این آیین نامه:

دفاتر توسعه می‌بایست نقش فعال در ارائه مشاوره در زمینه اجرای طرح‌های پژوهشی در حوزه آموزش و اجرای روش - های نوین آموزش و ارزشیابی به منظور توسعه کیفی فرایند یاددهی و یادگیری ایفا نمایند.

دفاتر توسعه آموزش می‌بایست در برگزاری کارگاه‌های توانمندسازی اعضای هیأت علمی که توسط مرکز مطالعات و توسعه آموزش طراحی شده‌اند، و یا توسط مرکز توسعه پیشنهاد شده و مورد تایید مرکز مطالعات و توسعه آموزش قرار گرفته، با استفاده از امکانات دانشکده / بیمارستان متبوع مشارکت نمایند.

دفاتر توسعه آموزش می‌بایست در پایان هر ترم تحصیلی، سؤالات امتحانی اعضای هیأت علمی دانشکده / بیمارستان متبوع را جمع‌آوری و با کمک اعضای دفتر توسعه بر اساس فرم‌های ارزیابی صورتی تدوین شده توسط مرکز مطالعات و توسعه آموزش مورد ارزیابی قرار داده و نتایج را حداکثر تا یک ماه بعد از پایان امتحانات به مرکز مطالعات و توسعه آموزش ارسال نموده تا از طریق این مرکز به صورت محرمانه در اختیار اعضای هیأت علمی قرار گیرد.

دفاتر توسعه آموزش می‌بایست طرح درس‌های تدوین شده توسط اعضای محترم هیأت علمی دانشکده / بیمارستان متبوع را در آغاز نیم سال تحصیلی جمع‌آوری نموده و با کمک اعضای دفتر توسعه بر اساس فرم بررسی تدوین شده توسط مرکز مطالعات و توسعه آموزش مورد بررسی قرار داده و نتایج را حداکثر تا یک ماه از آغاز نیم‌سال تحصیلی به مرکز مطالعات و توسعه آموزش ارسال نموده تا از طریق این مرکز به صورت محرمانه در اختیار اعضای هیأت علمی قرار گیرد.

دفاتر توسعه آموزش می‌بایست بر **Skill Lab** دانشکده / بیمارستان خود - در صورت وجود - نظارت نموده و نتایج را به اطلاع این مرکز برسانند.

دفاتر توسعه آموزش می‌توانند بر اساس آیین نامه داخلی شماره ... مورخ ... نسبت به تشکیل شاخه دانشجویی اقدام نمایند.

دفاتر توسعه آموزش می‌بایست نقش فعال در ارزشیابی عملکرد اعضای هیأت علمی دانشکده بر اساس میزان مشارکت در توسعه کیفیت آموزش ایفا نمایند.

دفاتر توسعه آموزش بیمارستان‌ها می‌بایست بر فعالیت‌های آموزش بالینی همانند ژورنال کلاب، گزارش صبحگاهی، راند، گراندراوند، **Case Report** و غیره نظارت و آنها را ارزیابی نمایند و نتیجه را به مرکز مطالعات و توسعه آموزش گزارش نموده تا از طریق این مرکز به اطلاع مسئولین برگزاری فرایند آموزشی مربوطه برسد. همچنین این دفاتر موظف هستند نقاط ضعف موجود را تا برطرف شدن آنها، پیگیری نمایند.

دفاتر توسعه آموزش بیمارستان‌ها می‌بایست بر فعالیت‌های ارزشیابی بالینی همانند **DOPS, Mini CEX, OSCE** و غیره نظارت و آنها را ارزیابی نمایند و نتیجه را به مرکز مطالعات و توسعه آموزش گزارش نموده تا از طریق این مرکز به اطلاع مسئولین برگزاری فرایند ارزشیابی مربوطه برسد. همچنین این دفاتر موظف هستند نقاط ضعف موجود را تا برطرف شدن آنها، پیگیری نمایند.

روزرسانی خواهد شد. بدیهی است که هر گونه تغییر به اطلاع سرپرستان محترم خواهد رسید.

References:

1. Farhadian F, Tootoonchi M, Changiz T, Haghani F, Oveis Gharan S. Faculty members' skills and educational needs concerning clinical teaching methods in Isfahan University of Medical Sciences. Iran J Med Educ. 2007;7(1) :109-18. [In Persian]

به اطلاع سرپرستان محترم دفاتر توسعه آموزش می‌رساند، این آیین‌نامه در صورت نیاز و بر اساس نیازهای آموزشی به

2. Changiz T, Shater jalali M, Yamani N. Exploring the faculty members' expectations from educational development centers in medical universities: A Qualitative Research. Iran J Med Educ. 2013; 12 (12):947-64. [In Persian]